

Pojďte s námi nahlédnout do knihoven v karlovarském regionu. Není jich málo, některé jsou profesionalizované a další, převážně v malých obcích, jsou otevřeny jen několik hodin týdně a knihovníci, kteří v nich působí, většinou vykonávají nějaké jiné zaměstnání a knihovně se věnují ve svém volném čase.

Stejně jako v jiných profesích se na výsledku práce do značné míry projevuje vztah knihovníka ke knihovně, knihám a určitě také k lidem. Takže najdeme na jedné straně knihovny, které sice nabízejí pěkný knihovní fond a třeba i příjemné prostředí, ale přesto skomírají a na druhé straně knihovny se srovnatelnými výchozími podmínkami avšak navíc s přátelským přijetím a ochotou komunikovat a vyjít vstříc přáním uživatelů knihovny. A to je pak hned na návštěvnosti knihovny vidět. Dlužno podotknout, že někdy se mohou ke knihovnám trošku macešsky chovat i ti, kdo je zřizují, tedy obce. Ale to je v našem kraji spíše výjimka-většinou jsou občané a jejich volení zástupci na svoji knihovnu pyšní a dobře se o ni starají.

Kolik je tedy knihoven ve třech okresech našeho kraje?

Počet všech knihoven, které poskytují služby veřejnosti a jsou zapojeny do regionálního systému služeb, je 121. Z tohoto počtu je 32 knihoven profesionálních a 90 neprofesionálních. Jaký je mezi nimi rozdíl? Jeden je už naznačen v prvním odstavci a v mnoha případech další rozdíly nejsou. Ve všech "našich" knihovnách totiž najdete veřejný internet a nabídku knih a časopisů v takovém rozsahu, který odpovídá běžným požadavkům uživatelů v místě působení knihovny.

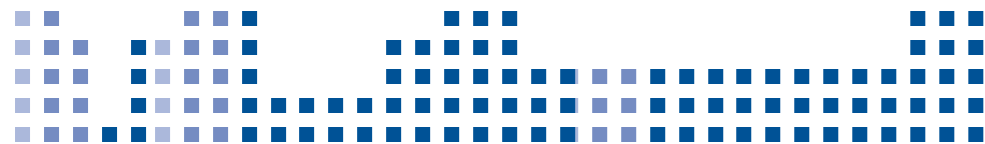
Profesionální knihovny se v plném rozsahu starají o svůj knihovní fond-nakupují novinky, zpracovávají knihy, aktualizují knihovní fond atd. .

Neprofesionální knihovny dostávají od Krajské knihovny a městských knihoven v Chebu a Sokolově (vždy v daném regionu) již zpracované knihy ve výměnných souborech. Tyto soubory se několikrát (nejméně 5x) ročně obměňují. Je to výhodné pro všechny zúčastněné knihovny, neboť jejich fond je neustále aktualizován, a i v případě knihoven, které mají poměrně málo knih (rozpětí fondů se pohybuje nejčastěji od cca 200 do 5 000 svazků), se k jejich uživatelům dostávají nové knihy nebo knihy, které dosud v knihovně nebyly. Obce si také mohou na nákup fondu přispívat, což v hojné míře dělají, zejména v okrese Karlovy Vary. Také knihy nakoupené za finanční prostředky obcí většinou putují ve výměnných souborech po knihovnách daného regionu.

V posledních letech se věnuje velká pozornost výstavbě a rekonstrukci knihoven. Tento trend lze zaznamenat také v našich knihovnách. K ještě stále nové Krajské knihovně se snad v brzké budoucnosti přidá knihovna v Sokolově, kde plánují výstavbu zcela nové budovy. Velmi úspěšná byla rekonstrukce knihovny v Lokti (www.mkloket.cz) a chystá se také úprava nových prostor A následné stěhování knihovny v Ostrově. Ale i v malých knihovnách najdeme snahu o vytvoření příjemného prostředí, o čemž se můžete přesvědčit, nahlédnete-li do webových prezentací: dostupných na našich internetových stránkách v záložce "Pro knihovny".

A nebo ještě lépe navštivte osobně knihovny nebo knihovnu, která je vám nejbližší a uvidíte sami, jak se to knihovnicům a zřizovatelům knihoven daří.

(Jitka Svobodová, Regionální služby)

K oslavě čtyřicátého výročí udílení ceny „The Man Booker Prize“ byla vyhlášena výroční cena „The Best of the Booker“. V prvním kole vybrala odborná porota ze všech čtyřiceti kandidátů šest, kteří postoupili do užšího výběru. Následně hlasovala široká čtenářská veřejnost, která určila za konečného vítěze Salmana Rushdieho a jeho román „Midnight's children“. Stalo se tomu tak 27 let od jeho prvního vydání.

Nedávná smrt paní Ester Hoeffové, sekretářky Maxe Broda, uvolnila přístup k literární pozůstalosti Franze Kafky. Tyto písemnosti zdědila po Brodově smrti a zablokovala k nim jakýkoliv přístup. Úřady ji sice přinutili, aby nechala pozůstalost zkatologizovat, vědci ale věří, že část dokumentů stejně dál tajila. Znalci Kafkova díla proto doufají, že konečně dostanou pozůstalost do rukou a že neznámé poznámky přinesou **nový pohled na Kafkovo dílo**.

Jen pro zajímavost uvedme, že v loňském roce prodala rukopis Procesu, Kafkova stěžejního díla, za dva miliony dolarů. Jen je v současné době uložen v německém Marbachu, v rodném městě Friedricha Schillera, v Muzeu moderní literatury.

Dle statistik utratí průměrný Turek za knihy ročně asi 150 korun a na čtení si vyhradí šest hodin ročně a sledováním televize stráví pět hodin denně. Proto prezident Abdullah Gül uspořádal kampaň „**Turecko čte**“, která by měla tuto situaci zvrátit.

(připravila Petra Šlaufová)

Úvodník

Vážení čtenáři a uživatelé naší (Vaší) Krajské knihovny,

Minula doba dovolených, prázdnin, sladkého nicnedělání, a to je ten nevhodnější čas, abychom Vám přinesli nové číslo knihovnického občasníku „Mezi regály“.

Je opět plné zajímavých informací a tipů, které Vám snad pomohou zpříjemnit postupný návrat do rytmu všedních dnů a zaběhnutých povinností.

Počínaje tímto číslem otevíráme malý cyklus portrétů českých umělců slova, jejichž život a dílo postupně zavál čas zapomněním. Nechybějí pravidelné aktuality z jednotlivých oddělení a na závěr jeden názor a pár zajímavostí ze světa literatury. Doufáme, že Vám četba občasníku přinese to, co od ní budete očekávat.

Veškeré reakce, nápady, názory a připomínky jsou více než vítány, směřujte je, prosím, na e-mail: slaufova@knihovnakv.cz nebo je můžete zanechat u centrálního pultu v přízemí budovy krajské knihovny. A nyní se můžete směle pustit do čtení.

Osobnost Arthur Breisky

„Říci umělci, aby pracoval podle skutečnosti je totéž, jako říci pianistovi, aby se na piano posadil“

Arthur Vincent Josef Breiský (dle výpisu z matriky) se narodil 14. května 1885 v Roudnici nad Labem. Sám se psal různě, ve chvíli, kdy začal publikovat, podepisoval své práce Arthur (Gustav) Breisky.

Prošel klasickou studijní přípravou, od obecné školy přes reálku na pražské Malé Straně až k lounskému gymnáziu. Tyto časté přesuny měly příčinu ve stěhování rodičů (otec byl vrchní komisař c. k. finanční stráže a často měnil působiště). Maturitu nesložil, protože před předsedou komise odmítal zarputile titulovat císaře „Jeho veličenstvo císař a král František Josef“

(Petra Šlaufová, Britské centrum)

První“. Namísto toho si stále umanutě bezbarvým hlasem drmolil své „Franz Josef První“. Tak se stalo, že od zkoušky raději sám dobrovolně odstoupil.

Usilovně se zabral do studia literárního a filozofického. Přednášel o umění, především četl a pokoušel se psát. Marně však hledal místo v některé z pražských redakcí, proto v roce 1904 nastupuje na Celní správě v Teplicích, odkud v polovině roku 1907 přešel do Děčína.

V roce 1908 navázal kontakt s estetikem, esejistou, kritikem a překladatelem Arnoštem Procházkou, vydavatelem a redaktorem Moderní revue, v níž našel prostor pro publikování svých nejpronikavějších prací.

V únoru roku 1910 spatřila světlo světa jediná autorská kniha, která vyšla za jeho života, „Triumf zla“ (nákladem Moderní bibliotéky). Rok před tím přeložil, taktéž pro Moderní bibliotéku, Stevensonův „Klub sebevrahů“.

Těživá finanční situace a citová nedorozumění ženou Arthura v květnu 1910 do New Yorku, kde doufá nalézt redaktorské nebo knihovnické místo. To se mu však nepodařilo a živil se jako řidič výtahu v německé nemocnici na Lexington Avenue. Jeho pozoruhodná kvalifikace - znalost šesti jazyků - mu nezískala odpovědnější zaměstnání.

A právě v této nemocnici došlo v noci z 10. na 11. července 1910 k velké tragédii nebo také možná k největšímu Arthurovu mystifikačnímu kousku. Kolegové, kteří přišli na ranní směnu, našli ve zdvihi tělo s rozdrčenou hlavou. Nebylo možno identifikovat jej jinak, než pomocí dokladů, které našli v náprsní kapse mrtvého.

Na otázku, zdali tím mrtvým byl skutečně Arthur, se odpověď zřejmě již nikdy nenajde. Pátračů bylo více než dost, ale žádný nepochodil. Breisky byl velký mystifikátor, umělec života, dandy, český Oskar Wilde. Mistr slova a kouzelník snu. Jeho úžasné dílo se nám, díky péči nakladatelství Thyrsus, zachovalo do dnešních dnů. To totiž na konci dvacátého století odvážným edičním činem přivedlo na svět třísvazkové spisy Arthura Breiskyho. Rozhodně stojí za přečtení.

A na závěr nezbyvá než říci:

„**Půjdu k tomu cíli silou drtivou...**“

Doporučujeme...

Albert Camus CIZINEC

Tato útlá knížka, kdysi odsuzovaná vichystickým režimem generála Pétaina pro údajnou ochablost ducha, je bezesporu jedním z mimořádných děl 20. Století.

Jde o příběh málomluvného, osamělého pana Meursaulta, který se po pohřbu své matky nechá vlákat do podivného přátelství s mužem nevalné pověsti Raymondem Sintésem, kvůli němuž se jednoho dne na mořském břehu dopustí vraždy. Tím se uzavírá první část knihy. Druhá část je vynikající studii člověka, který se smířil s osudem a nečeká ani soucit, ani pochopení. Svým neoblomným postojem revoltuje proti pokrytecké společnosti i proti samotnému Bohu. Camus použil nezvykle stručný, až strohý jazyk. Tím větší je účinek vyřčených slov. Jakoby jednoduchými tahy jsou vykresleny i některé vedlejší postavy. Například dívka Marie, možná Meursaultova láska či jeho starý soused a jeho pes při svérázném venčení.

Tento příběh vám z paměti jen tak nevyumizí.

(Míša Čápková)

František Gellner VÁŠEŇ, CO DO RÁNA ZCHLADNE

Františka Gellnera lze doporučit i těm, kteří jsou přesvědčeni, že je poezie nemůže oslovit. Verše jsou přímé a naprosto srozumitelné, bez zbytečně složitých metafor. Člen „anarchistických buřičů“ skládal rýmy o svém vlastním životě, smutném i veselejším, ... O lásce, sexu, alkoholu i beznaději. Básně z výboru Vášeň, co do rána zchladne, jsou jako vystřižené ze života mnohých z nás Zdánlivě cynické, a přesto velmi citlivé Zkuste si jen tak pro sebe přečíst: Už se mi k smrti protiví, V kavárně u stolku lecco se řekne, Píseň zhýralého jinocha či Rum smutně pil pan ředitel....

Polapí vás.

(Míša Čápková)

Dovědět se něco o věcech velmi soukromých, o kterých se i stydíme mluvit, které nás ale vždy zajímají nejvíce, to vše přináší dílo **Vlastimila Vondrušky Intimní historie: Od Antiky po baroko**. Brno, MOBA c2007.

Seznámíte se s vývojem používání toalet, spodního prádla, hygienou a mytím, péčí o zuby a vlasy, od kdy se při stolování užívá lžice, nůž či vidlička, kdy se začaly nosit brýle, řeč je i o holení, líčení a kosmetice, autor se nevyhýbá problematice antikoncepce, potence, prostituce, nahotě a prudérnosti, opilství či milostnému umění.

(Gerda Lorenzová)

Z nejnovějších objevů zahraniční překladové literatury Vás chci upozornit na knihu **Jona Fosseho** s prostým názvem „**Melancholie**“. Autor je severan, konkrétně Nor, soudobou světovou kritikou bývá přirovnáván k Henrikovi Ibsenovi. Melancholie je dvojromán, do češtiny byl zatím přeložen pouze první díl. Vypráví příběh skutečné postavy norského malíře Larse Herterviga. Příběh drásavý, poznamenaný těžkou duševní chorobou. Zajímavý styl psaní, kdy se v textu téměř celé odstavce v určitých cyklických rytmech opakují, Vás vtáhne hluboko do středu myšlenkového dění našeho hrdiny a nepustí Vás. Celková nálada je temná, nese se v rytmu posedlosti a padá pod tíhou smutku z netečného světa.

(Petra Šlaufová)

Stephen King - Carrie - nenáročná, oddechová, typicky letní četba. První román od slavného autora hororů. Příběh dívky, která využije své telekinetické schopnosti, aby se pomstila spolužákům ze střední školy, matce i celému městečku za soustavné psychické týrání.

(Kamila Nováčková)

Z regionu

Z novinek získaných do fondu regionální literatury bych Vás chtěla upozornit na aktivitu sokolovského vydavatelství Fornica.

Historické dokumenty o situaci v pohraničí příchodem nových obyvatel najdete v knize Pavla Dohnala: **Dosídlování Sokolovska 1945-1948**. Sokolov, Fornica 2007.

Abecední přehled sídel v regionu se stručnou historií, současným stavem a výhledem do budoucnosti najdete v publikaci **Města a obce Karlovarského kraje**. Sokolov, Fornica 2008.

V současné době najít v knihkupectví kvalitní a současně aktuální obrazovou publikaci se rovná zázraku, neboť náklady na vydání jsou vysoké a lidé si je zrovna moc také nekupují. Přitom, když se ponoříte do prohlížení takové publikace, prožijete u toho krásné chvíle a načerpáte pohodu i poznatky.

Vše o čem píšete se mi stalo u knihy **Karlovy Vary ve 21. století**, která letos vyšla v němčině, ruštině, angličtině a španělštině (v češtině v roce 2007).190 dosud nepublikovaných barevných fotografií Zdeňka Halámka přináší celkové pohledy na město, významné stavby kolonády, vyhlídky a altány, ale také na parky a sady.

Pokochejte se také.

Olympijské vítěze a medailisty vždy všichni oslavují a obdivují. Úctu však zasluhují i ti, kteří se olympijských her zúčastnili a dosáhli dobrých umístění.

I Karlovarský kraj může uvést rodáky, kteří okusili atmosféru OH. Nebudu uvádět zimní olympijské hry, které díky Lukáši Bauerovi, skokanům i hokejistům mohou vykazat větší úspěchy.

Účastníky letních olympijských her byli například:

Kolektivní sporty

házená 1988 - 5. místo Marie Šmídová (Cheb), volejbal 1980 8. místo Jaroslav Kopet (Teplá), šerm-kord 1992 9. místo Michal Franc (Karlovy Vary)

Jednotlivci

Karel Třešňák (Karlovy Vary) kanoistika 1972 7. místo, František Nedvěd (Plesná) vzpírání 1980 6. místo, Jaroslav Konečný (Karlovy Vary) box 1996 2. kolo, Roman Nováček (Mariánské Lázně) džudo 1996 2. kolo, Petr Stanislav (Kraslice) vzpírání 1996 10. místo.

Na minulých OH v Aténách 2004 dosáhla na stříbrnou medaili v soutěži pistolárek na 25 metrů devatenáctiletá Lenka Hyková, nyní již Marušková, která je z Aše.

(Gerda Lorenzová, Regionální fondy)

Čítárna

Časopis Travel in the Czech Republic

Na úvod si Vás dovolím zahrnout několika faktickými údaji o tomto formou velice zajímavém a netradičním titulu: Travel in the Czech Republic vychází každé dva měsíce jako jeden z mnoha časopisů, vydávaných nakladatelstvím Mladá fronta a.s. Českou republiku můžeme jeho prostřednictvím poznávat již pátým rokem, je vydáván v nákladu 30 000 výtisků a zpravidla obsahuje více jak osmdesát stran. Krajská knihovna Karlovy Vary ho může v kompletní podobě nabídnout od roku 2004 (z prvního ročníku jsme bohužel schopni poskytnout pouze poslední číslo 3/2003).

Travel in the Czech Republic by mohl zaujmout zejména ty, kteří se pohybují v oblasti cestovního ruchu, nebo si touží prohloubit znalost anglického jazyka. Jedná se totiž o dvojjazyčný česko-anglický časopis. Čtenář si může díky tomu vybrat, dá-li přednost angličtině, nebo zůstane raději věrný svému mateřskému jazyku. U některých textů najdeme českou A anglickou část ve dvou souběžných sloupcích, jindy je překlad umístěn hned na protější stránce. Pro studenty anglického jazyka se takto koncipovaný časopis může stát vítanou pomůckou při zpracovávání referátů, protože jim umožňuje jednoduché porovnání jednotlivých výrazů i celých vět.

Časopis se primárně zaměřuje na podporu cestovního ruchu v České republice, ale jeho záběr je ve skutečnosti mnohem širší. Svým čtenářům nepředkládá pouze informace o vyhledávaných turistických destinacích. Věnuje se také tématům z oblasti historie, kultury, přírody ... České republiky. Namátkou vybírám několik zajímavých témat, která se objevila v letošních číslech: Páni z růže - králové jižních Čech, Slavná historie českého lázeňství, Nejstarší památky českých a moravských měst, Geniální introvert Franz Kafka, Klementinum a Strahovský klášter a samozřejmě mnohá další.

Titul Travel in the Czech Republic se zatím bohužel nedostal do širšího povědomí čtenářů, z toho důvodu není vyhledávan tak často, jak by si jistě zasloužil. Doufám, že se nám ho nyní podaří začlenit do seznamu výpůjček ve Vašem čtenářském kontě.

Povinný výtisk

V tomto čísle zpravodaje Mezi regály bych Vás ráda seznámila s důležitým pojmem **povinný výtisk**. Krajská knihovna Karlovy Vary je jednou z knihoven, jejíž čtenáři mají od roku 2003 k dispozici všechny časopisy vycházející na území České republiky (výjimku tvoří sborníky, Sběrka mezinárodních smluv, Sběrka zákonů a tiskoviny vydávané pouze pro vnitřní potřebu vydavatele). Čtenáři tak mají možnost číst časopisy populární i odborné - v tak širokém spektru, v jakém by je knihovna za jiných okolností nemohla z finančních důvodů zajistit.

Krajská knihovna Karlovy Vary je jedna z mála, která povinné výtisky periodik půjčuje čtenářům domů. Vycházíme z toho, že energie vložená do získání, značení a zpracování (vlození do databáze) časopisů je užitečná v momentě, kdy je časopis využit pro volný čas, studium, získání informací. Všichni čtenáři však nemohou studovat a číst je pouze v prostorách knihovny. Proto je půjčování periodik domů našimi uživateli vítáno, ročně půjčíme okolo 80 tisíc čísel časopisů a novin.

Tato služba má však i svou druhou stránku. Zákon o povinném výtisku m.j. také knihovnám ukládá za povinnost archivovat tímto způsobem získaná periodika v konzervačním fondu. A to už klade nároky na intenzivní spolupráci čtenářů. Půjčené časopisy a noviny se do knihovny musejí navracet v pořádku, nesmějí být pomačkané, polité, vystříhané, popsané. Pokud dojde k poškození nebo ke ztrátě, knihovna musí trvat na plnohodnotné náhradě totožného výtisku, kterou je čtenář povinen obstarat. V praxi to znamená starosti se sháněním konkrétního čísla, v případě neúspěchu pak plnohodnotné barevné kopie. Obě varianty jsou poměrně náročné - první z hlediska organizačního, druhá navíc i z hlediska finančního.

Rozhodně není třeba mít z půjčování časopisů nebo novin obavy, pouze tímto vysvětlujeme, proč je potřeba větší opatrnosti při zacházení s nimi.

Všechny povinné výtisky periodik jsou označeny razítkem, které najdete na kódu nebo na jedné z prvních stran časopisu nebo novin.

Také vydavatelé neperiodických publikací mají povinnost posílat výtisky „svým“ krajským knihovnám. Krajská knihovna Karlovy Vary takto získává publikace vycházející na území Karlovarského kraje, které jsou poté zařazeny do fondu regionální literatury.

(Jana Trešlová, Čítárna periodik)